

Enfeksiyon Hastalıkları Derneği Başkanı Prof. Dr. Mehmet Ceyhan, Sağlık Bakanlığı aşı takvimine yeni eklenen konjuge pnömokok aşısı ile ilgili siz annelerimizin merak ettiği soruları yanıtladı:

Konjuge pnömokok, halk arasındaki adıyla zatürre, aşısının Sağlık Bakanlığı aşı takvimine dahil edilmesi aileler ve toplum için neden önemlidir?

Pnömokokun neden olduğu hastalıklar dünyada en fazla ölüme sebep olan, "aşı ile önlenbilir" hastalıklardır. Pnömokok adını sık neden olduğu "pnömoni", yani zatürreden almakta ise de, çocuklarda zatürre dışında pekçok ciddi bulaşıcı hastalığın en önemli nedenleri arasındadır. Pnömokok menenjitin en sık nedeni olan iki bakteriden birisi ve bunlardan en çok ölüme ve sakatlığa neden olanıdır. Bakteriyemi olarak adlandırılan ve son derece tehlikeli olabilen "kan iltihabı"nın da en önemli nedenidir. Ayrıca tedavide hekimlerin en çok antibiyotik reçetesi yazdığı ve işitme kaybına sebep olabilen orta kulak iltihabının en sık görülen etkenidir.

Pnömokokun ülkemizde her yıl, çocukluk döneminde yaklaşık 250 menenjit, 2.500 kan iltihabı, 250.000 zatürre ve 2.500.000 orta kulak iltihabına sebep olduğu tahmin edilmektedir.

Pnömokokların 91 farklı tipi (valan) vardır. Pnömokokların en sıklıkla hastalığa sebep olan 7 tipine karşı geliştirilmiş 7 valan konjuge pnömokok aşısı (KPA) pnömokok hastalıklarının en fazla görüldüğü 2 yaş altındaki bebeklerde etkili bir koruyuculuk sağlar. Bu nedenle KPA'nın Kasım 2008'de Sağlık Bakanlığı aşı takvimine dahil edilmesi ve tüm ailelerin bu aşuya ücretsiz erişiminin sağlanması hem bebeklerimizin sağlığı hem de halk sağlığı açısından çok önemli bir adımdır.

Konjuge pnömokok aşısı dünyada ve ülkemizde yeni bir aşı mı?

Konjuge pnömokok aşısı 9 yıldan bu yana dünyada uygulanmaktadır. 2000 yılında ilk olarak ABD'de kullanıma sunulmuştur. Bugün aralarında ABD, İngiltere, Almanya, Japonya, Avustralya gibi ülkelerin de bulunduğu 90'ın üzerinde ülkede kullanılmakta ve halen 35 ülkede aşı takvimi kapsamında bebeklere yaygın olarak uygulanmaktadır. Türkiye'de Kasım 2005'ten bu yana kullanılmakta olan KPA, Kasım 2008'den itibaren de aşı takvimi çerçevesinde tüm bebeklerimize yapılmaya başlanmıştır.

Konjuge pnömokok aşısı, ülkemiz aşı takvimine alınırken nasıl bir değerlendirme yapıldı?

Aşı takvimine dahil edilen aşılarla sağlıklı bebeklere uygulanmaları ve çok sayıda bireye yapılması sebebiyle güvenilirlik ve denenmişlik büyük önem taşır. Ülkemizi düşündüğümüzde, aşı takvimindeki aşılar her yıl 1.3 milyonun üzerinde sağlıklı bebeğe yapılıyor. Bu büyük bir sorumluluk. Sağlık Bakanlığımız yeni bir aşuyu takvime eklerken aşı ve enfeksiyon hastalıkları konusunda uzman akademisyenlerden oluşan ve benim de üyesi olduğum bilimsel bir kurulun görüşlerini alıyor. Biz de KPA'nın öncelikle ne kadar güvenli bir aşı olduğunu ve ülkemizde ne kadar koruyuculuk sağladığını değerlendirdik ve Bakanlığımıza aşının takvime alınması yönünde tavsiyede bulduk. Ülkemizde özellikle zatürrenin bebek ölümlerinin önde gelen sebeplerinden biri olması ve KPA'nın zatürreyi önlemede gösterdiği başarı bu kararımızda önemli rol oynadı.

Konjuge pnömokok aşısı ne kadar güvenli bir aşı?

KPA'nın yaygın kullanılan çocukluk çağı aşıları arasında en fazla güvenilirlik verisine sahip aşılarından biri olduğunu söyleyebiliriz. Kullanıma sunulmadan önce 18 bin, ruhsatlandırma sonrasında ise 157 bin bebekle yapılan bilimsel çalışmalar KPA'nın güvenli bir aşı olduğunu göstermiştir. Ayrıca bugüne kadar dünyanın dört bir yanında 235 milyon doz KPA dağıtılmıştır. Pek çok farklı ülkede yaygın kullanımla edinilen bu geniş çaplı tecrübe KPA'nın güvenli bir aşı olduğunu teyid etmiştir.

Konjuge pnömokok aşısı bahsettiğiniz hastalıklara karşı ne kadar koruma sağlıyor?

Aşıların koruyuculuk oranı, o ülkede aşının içerdiği bakterilerin hangilerinin, hangi sıklıkla görüldüğüne bağlı olarak ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilir.

KPA'nın bugüne kadar farklı ülkelerde ulusal aşı takvimleri çerçevesinde kullanılmasıyla küçük çocuklarda görülen pnömokok hastalıkları dikkat çekici şekilde azalmıştır. A.B.D.'de, aşısız pnömokok tiplerine bağlı menenjit ve kan iltihabında %98 ve tüm pnömokok tiplerine bağlı menenjit ve kan iltihabında ise

%77 düşüş tespit edilmiştir. Zatürreye bağlı toplam (yani sebep olan mikrop ayrımı yapılmaksızın) hastaneye yatışlarda %39 azalma belirlenmiştir. Zatürreye pek çok bakteri ve virüsün sebep olabildiği düşünülünce bu önemli bir başarıdır. Benzer şekilde orta kulak iltihabına bağlı doktor ziyaretlerinde %42lik bir düşüş görülmüştür. İngiltere'de ise aşısındaki pnömokok tiplerine bağlı kan iltihabı ve menenjitler yaklaşık %90 oranında azalmıştır.

Türkiye'de hangi pnömokok tiplerinin görüldüğünü ve hangilerinin antibiyotiklere karşı dirençli olduğunu ortaya koyan iki bilimsel çalışmada elde edilen sonuçlar, KPA'nın ülkemiz için gerekli ve uygun bir aşı olduğunu teyid etmiştir. Bu araştırmalarda menenjit ve kan iltihabına karşı KPA'nın koruma potansiyeli %85-90 olarak tespit edilmiştir.

Son olarak, bebeklerinin sağlığına önem veren bütün annelerimize, Sağlık Bakanlığı aşı takviminde bulunan tüm aşılardan gibi ücretsiz uygulanan konjuge pnömokok aşısını, aşı takviminde belirtilen zamanda ve doz sayısında yaptırmalarını önemle hatırlatmak isterim.

© 2009 Wyeth
www.wyeth.com.tr
0212 355 9000